

Portefeuillehouder: wethouder Dauven
Datum collegevergadering: 27 februari 2024
Datum commissievergadering: 19 maart 2024
Datum raadsvergadering: 8 april 2024

1. Onderwerp

Speelruimteplan Valkenburg aan de Geul 2024 - 2028

2. Voorstel

Wij adviseren u

1. het Speelruimteplan Valkenburg aan de Geul 2024 - 2028 vast te stellen en daarmee de daarin opgenomen beleidsambities uit te dragen;
2. de voorgestelde verbetervoorstellen uit te laten voeren conform het uitvoeringsplan als onderdeel van het Speelruimteplan Valkenburg aan de Geul 2024 - 2028;
3. voor de jaren 2024 en 2025 een krediet beschikbaar te stellen van € 93.750,- respectievelijk € 123.750,-;
4. voor de jaren 2026 en 2027 de investeringsbedragen van € 328.750,- respectievelijk € 81.250,- te storten en te labelen binnen de algemene dekkingsreserve.

3. Inleiding

Het speelruimteplan is opgesteld als logisch verlengstuk van de eerder opgestelde Omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul. Er was behoefte aan een concrete uitwerking van de visie op de openbare ruimte (o.a. de beweegvriendelijke leefomgeving). Door het ontbreken van een duidelijk plan voor de speel- en sportplekken in de gemeente, ontbrak een financiële grondslag voor uitvoering en eventuele verbeteringen.

Met het opgestelde speelruimteplan is zowel het inzicht in de vervangingsopgave (concreet) als ook de koppeling aan de visie (hoe willen wij, maar ook onze inwoners, dat de openbare ruimte en meer specifiek de speelruimte gebruikt wordt) bereikt.

4. Beoogd effect / doel

In 2022 is het speelruimteplan opgesteld met de bedoeling om de openbare speel- en sportruimte beter aan te laten sluiten op onze inwoners en zo het gebruik van deze ruimte te bevorderen. Goed gebruik van speel- en sportplekken bevordert immers het gezond opgroeien van kinderen (o.a. motorische, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling), bevordert ontmoeting tussen inwoners (jong én oud), bevordert beweging en vanuit dat aspect ook een gezonde leefomgeving. Het speelruimteplan beschrijft de huidige staat van de openbare speel- en sportplekken in de gemeente, de ambities voor de toekomst en de daaruit voortvloeiende mogelijkheden om deze plekken te verbeteren. Het plan is opgesteld om inzicht te krijgen in elk van deze onderdelen (huidige staat, ambities en mogelijkheden tot verbetering) met daaraan gekoppeld een herijking van het benodigde vervangingsbudget voor instandhouding en eventuele verbeteringen.

Op basis van het speelruimteplan adviseren wij om de komende jaren in te zetten op een beleid dat het belang van spelen in de openbare ruimte bevestigt en daarnaast voorziet in een aanvaardbaar aanbod van speelplekken op basis van spreiding. Hierin zijn de volgende beleidsambities benoemd:

1. Elke speelbuurt (of dorp) een divers en uitdagend aanbod: een buurtgerichte aanpak;
2. Inzetten op de beweegvriendelijke openbare ruimte: breder sportaanbod en samenwerking met aanbieders;
3. Meer aansluiten op de behoeftes van jongeren: meer participatie, jongeren beter in beeld krijgen;
4. Inzetten op goede participatie en communicatie: inwoners betrekken bij de inrichting van speelruimte.

5. Argumenten

1.1 Het speelruimteplan past in het ingezette beleid

Het speelruimteplan sluit aan op de Omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul en de beleidsnota Valkenburg aan de Geul beweegt! In beide plannen wordt het belang van een gezonde leefomgeving benadrukt waarin beweging wordt gestimuleerd. Daarnaast wordt het thema klimaatbestendigheid benadrukt als belangrijk aspect voor de openbare ruimte om hittestress en droogte tegen te gaan of juist problemen door te veel water te beperken. In het speelruimteplan en zeker in het daaronder vallende uitvoeringsplan voor de openbare speel- en sportruimte worden deze ambities omgezet in concrete verbetervoorstellen.

1.2 Het speelruimteplan is een product van samenwerking met diverse stakeholders

In de totstandkoming van het speelruimteplan heeft afstemming plaatsgevonden met verschillende beleidsdomeinen, waaronder de verschillende disciplines binnen de afdelingen Openbare Ruimte, Sociale Ontwikkeling en Burgerkracht, Fysieke en Economische Ontwikkeling, Financiën en Communicatie. Daarnaast is jongerenwerk betrokken en is gesproken met de speeltuinstichtingen en/of lokale kern overleggen. Naast deze ketenpartners is ook een beroep gedaan op de inwoners van Valkenburg aan de Geul door middel van een online vragenlijst en wandelingen langs speelplekken. Bij de uitvoering van het speelruimteplan wordt deze integrale aanpak voortgezet om meerwaarden en kansen zo optimaal mogelijk te benutten.

1.3 De voorgestelde verbetervoorstellen versterken het bestaande aanbod door meer diversiteit en uitdaging te bieden.

De speelruimte in de gemeente is redelijk goed verdeeld. In vrijwel elke kern is wel een speelplek te vinden, al ontbreekt het daarop wel vaak aan voldoende uitdaging (vooral kleine plekken voor de jongste kinderen). De variatie in het aanbod (met name op sportgebied en voor kinderen ouder dan 9 jaar) kan beter. Door hen beter te bedienen worden meer inwoners gestimuleerd in beweging te komen, wat naast diverse gezondheidsvoordelen ook bijdraagt aan de ontmoetingen in de buurt en daarmee de sociale cohesie in de dorpen.

1.4 De verbetervoorstellen dragen bij aan het verbeteren van de klimaatbestendigheid

Een groene speelruimte levert een noodzakelijke bijdrage aan de bespeelbaarheid, leefbaarheid en klimaatbestendigheid van de openbare ruimte en vergroot de diversiteit van het speelaanbod. Om die reden kijken we bij de (her)inrichting van speelplekken altijd naar de mogelijkheden voor vergroening en het behoud van zoveel mogelijk groen. Zo kan extreme wateroverlast op een speelplek opgevangen worden met bijvoorbeeld wadi's of kunnen we op andere manieren de biodiversiteit vergroten. Door deze maatregelen worden speelplekken niet alleen aangename plekken in hete zomers of plekken die beter in staat zijn om piekbuien te verwerken, maar worden ook extra kansen geboden voor nieuwe speelvormen en -omgevingen.

6. Kanttekeningen/Risico's

Volgend uit de beleidsambities wordt ingezet op een aantal verbeteringsmaatregelen voor de verschillende leeftijdsgroepen en kinderen met een beperking, met als doel meer uitdaging en diversiteit te bieden. Om volledige uitvoering te kunnen geven aan het speelruimteplan zijn de volgende investeringen noodzakelijk:

- Vervangingsinvesteringen: voor het vervangen van bestaande speel- en sportplekken een bedrag van € 585.000,-.
- Impulsinvesteringen: voor het realiseren van de gewenste ambities op het gebied van spelen (€ 70.000,-) en sport (€ 75.000,-) een bedrag van € 145.000,-. Hierbij gaat het om gerichte verbeteringen op bestaande plekken, aangegeven op de Verbeterkaarten A-B-C in het Speelruimteplan.
- Uitbreidingsinvesteringen: voor de aanleg van vijf nieuwe speel- en sportvoorzieningen een bedrag van € 180.000,-. Hierbij gaat het om de (zoek)locaties zoals aangegeven op de Verbeterkaarten A-B-C in het Speelruimteplan.
- Voorbereidingsinvesteringen: om uitvoering / invulling te geven aan de burgerparticipatie met als doel tot een gezamenlijk, breed gedragen ontwerp te komen van de herinrichting bestaande speeltuinen een bedrag van € 146.250,- ten behoeve van werkzaamheden derden. Hiervoor is 25% van de vervangingsinvesteringen gerekend.

Bovengenoemde posten (vervangingsinvesteringen, impulsinvesteringen en voorbereidingsinvesteringen) kunnen worden samengevat in een jaarlijks krediet voor de uitvoering. Dit jaarlijks krediet is nader uitgewerkt en toegelicht onder “7. Financiën”.

Wanneer de raad niet instemt moet meer levensverlengend onderhoud worden uitgevoerd (hogere onderhoudskosten) of komen speelplekken zonder speeltoestellen te zitten omdat er onvoldoende budget voor vervanging is.

In het geval er geen investeringsbudget kan worden toegekend, is het niet mogelijk om de bestaande speelplekken te behouden. Grofweg de helft van de speelruimte zal daardoor verdwijnen.

Laatstgenoemde opties creëren een ongewenste situatie en hebben derhalve niet de voorkeur.

7. Financiën

Investeringsbudget

Voor de uitvoering van het speelruimteplan (exclusief uitbreiding van € 180.000) is, gekeken over een periode van 15 jaar (2024 - 2038), een totaal investeringsbudget nodig van € 876.250,- (prijsspeil 2023, bedragen excl. BTW). Dit betreft zowel de vervangingsinvesteringen (€ 585.000,-) om de toestellen te vervangen die er nu al staan, als de impulsinvesteringen (€ 145.000,-) voor het doorvoeren van gerichte verbeteringen op bestaande speelplekken én de voorbereidingsinvesteringen (€ 146.250,-) met betrekking tot de bijkomende kosten voor uitvoering.

Op de korte termijn (2024-2027) ligt het benodigde investeringsbudget op € 156.875,- per jaar omdat relatief veel speelplekken op korte termijn in aanmerking komen voor herinrichting. Na deze periode is wel 2/3 van de gehele speelruimte heringericht en verbeterd. In de vijfjarig tijdvakken 2028-2032 en 2033-2038 volstaat een investeringsbudget van € 27.000,- per jaar respectievelijk € 22.750,- per jaar (prijsspeil 2023).

Planning	Herinrichten	Impuls spelen	Impuls sport	VAT-kosten	Totaal/jaar
2024	€ 75.000			€ 18.750	€ 93.750
2025	€ 75.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 18.750	€ 123.750
2026	€ 215.000	€ 40.000	€ 10.000	€ 53.750	€ 328.750
2027	€ 65.000			€ 16.250	€ 81.250
2028-2032	€ 60.000	€ 10.000	€ 25.000	€ 10.000	€ 27.000
2033-2038	€ 75.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 18.750	€ 22.750
Totaal	€ 585.000	€ 70.000	€ 75.000	€ 146.250	

Zoals aangegeven is in vorenstaande tabel geen rekening gehouden met de kosten voor vijf nieuwe speelplekken, verspreid over de gemeente (€ 180.000,- in totaal). Vooralsnog ligt de focus eerst op het goed krijgen van wat er is.

Onderhoudsbudget

Het huidige budget dat beschikbaar is voor het onderhouden van de speeltoestellen hoeft vooralsnog niet structureel verhoogd te worden. Dit lijkt vooralsnog in lijn met de vuistregels voor onderhoud (ca. 3% van de areaalwaarde). Wel is het belangrijk om de benodigde hoogte van het onderhoudsbudget elke twee jaar te evalueren, zodat dit in lijn blijft met de areaalwaarde van speelruimte.

Benodigd budget en bijbehorende dekking

Om te kunnen starten met de uitvoering van het Speelruimteplan wordt voorgesteld om voor de jaren 2024 en 2025 een krediet beschikbaar te stellen van € 93.750,- respectievelijk € 123.750,-. Deze bedragen kunnen ten laste worden gebracht van het begrotingsresultaat in het desbetreffende jaar. Begrotingstechnisch zullen deze bedragen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. Bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar betekent dit een jaarlijkse afschrijvingslast

van € 6.250,- respectievelijk € 8.250,-. Hiertegenover staat dan een gelijke onttrekking aan de bestemmingsreserve.

Voor de jaren 2026 en 2027 wordt voorgesteld om de investeringsbedragen van € 328.750,- respectievelijk € 81.250 te storten en te labelen binnen de algemene dekkingsreserve. Deze bedragen kunnen ten laste worden gebracht van het begrotingsresultaat 2025.

Eind 2025/begin 2026 wordt (de voortgang van) het speelruimteplan geëvalueerd en daar waar nodig financieel bijgesteld. De beschikbaarstelling van de investeringsbedragen voor de jaren 2026 en 2027 komt ten tijde van de evaluatie aan de orde bij uw raad. Er zal dan ook meer duidelijkheid zijn over de realisatie van de 5 nieuwe speelplekken.

8. Uitvoering

In het speelruimteplan is een uitvoeringsplan opgenomen voor instandhouding (behouden van de huidige plekken) én het actief verbeteren van de speel- en sportplekken aan de hand van 18 verbetervoorstellen. Er komen in het uitvoeringsplan geen speelplekken te vervallen. In de lijn van het uitvoeringsplan wordt de komende jaren (tot 2027) fors geïnvesteerd in de speelruimte waarbij 16 van de huidige 24 speelplekken worden heringericht en tevens een groot deel van de 18 verbetervoorstellen wordt doorgevoerd.

9. Communicatie

In het speelruimteplan is een aparte paragraaf opgenomen met betrekking tot de communicatie bij uitvoering. Het is belangrijk om goed naar inwoners te communiceren over de aankomende veranderingen. Hiervoor moet een communicatieplan worden opgesteld, gekoppeld aan het opgestelde uitvoeringsplan. Naast een (wijkgericht) participatietraject over de uitvoering zelf waarbij de buurt wordt betrokken bij de planvorming van hun 'eigen' speeltuin, is het belangrijk om bewoners (kinderen en volwassenen) goed voor te lichten over hoe de speelruimte beoordeeld wordt en hoe de keuze tot stand is gekomen. Hierbij worden bewoners geïnformeerd over het tijdsplan voor uitvoering (welke buurt is wanneer aan de beurt), maar ook naar alternatieve inrichtingsvormen voor speelruimte (bijvoorbeeld natuurlijk spelen en speelpleintjes).

10. Bijlagen

1. Speelruimteplan Valkenburg aan de Geul 2024 - 2028.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 27 februari 2024;

Gehoord de raadscommissie Fysiek Domein de dato 19 maart 2024;

Besluit:

- Het Speelruimteplan Valkenburg aan de Geul 2024 - 2028 vast te stellen en daarmee de daarin opgenomen beleidsambities uit te dragen.
- De voorgestelde verbetervoorstellen uit te laten voeren conform het uitvoeringsplan als onderdeel van het Speelruimteplan Valkenburg aan de Geul 2024 - 2028.
- Voor de jaren 2024 en 2025 een krediet beschikbaar te stellen van € 93.750,- respectievelijk € 123.750,-.
- Voor de jaren 2026 en 2027 de investeringsbedragen van € 328.750,- respectievelijk € 81.250,- te storten en te labelen binnen de algemene dekkingsreserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 08 april 2024.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter

